जिल्ला विकास समिति बझाङको
पहिलो चौमासीक सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रमको प्रतिवेदन
२०७२

पृष्ठभुमी

स्थानिय स्वायत्त शासन ऐन नियमावलीले निर्दिष्ट गरे अनुसार हरेक सार्वजनीक निकायहरुले सेवाग्राही र सरोकारवालाहरु विच र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नु पर्ने हुन्छ । सार्वजनिक सुनुवाईले शुसासन गर्ने मद्दत गर्नुका साथै अक्तियारवाला व्यक्ति र पीडित लाई जवाफदेही र जिम्मेवार बनाउन्छ । साथै समास्याको सामाधान पनि सार्वजनिक सभामै हुने भएकाले यो विधिको शासन कायम गर्ने एउटा प्रजातान्त्रिक औजार पनि हो ।

यसोगर्दा योजना तथा कार्यक्रममा भएको कमि कमजोरी खुलासा हुन्छ । कार्यक्रम दिगो हुन मद्दत गर्छ । यस्तो अवस्थालाई मध्यनजर गरी जिल्लाविकास समितिले विगतका वर्षझैं यसपाली पनि सार्वजनिक सुनुवाई गरेको छ । तर यसपाली आर्थिक वर्ष २०७२ । ०७३ को पहिलो चौमसीकमा नै जिल्ला विकास समितिले सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम गरेको छ । यसका आधारमा यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

कार्यक्रमको नाम सार्वजनिक सुनुवाई

कार्यक्रम आयोजना गरिएको	मिति र समय २०७२ कार्तिक १९ गते विहान ११ बजेवाट ३ बजे सम्म
स्थान	जिल्ला विकास समितिको सभाहल
सार्वजनिक सुनुवाई गरेको निकाय	जिल्ला विकास समितिको आर्थिक वर्ष २०७२।०७३ मा संचालीत पहिलो चौमासीकको योजना तथा कार्यक्रमहरुको ।
सार्वजनिक सुनुवाई सहजकर्ता	पत्रकार जगदीश रोकाया र जगत खड्का

सार्वजनिक सुनुवाइको उद्देश्य

१ जिल्ला विकास वाट संचालीत भएका योजना तथा कार्यक्रममा भएको कमिमजोरी प्रष्टपार्नु ।
२ अधिकारवाला व्यक्तिले गरेको गलत कार्यको विरोध गर्न ।
३ समस्यामा परेका उपभोक्ता जनता र पिडितलाई अख्तियार प्राप्त व्यक्तिसामु आफ्नो पिडा र समस्या राख्न ।
४ जिम्मेवार निकायलाई गल्ती नदोहर्याउन ।
५ भ्रष्टचार अन्याय र अत्याचारकम गर्ने साथै सवैलाई जवाफदेही बनाउन र विकासमा सहकार्य गर्ने ।

सार्वजनिक सुनुवाईका गतिविधिहरु

- **आसन ग्रहण र छलफल विधि**

स्थानिय विकास अधिकारी आत्मराम सत्यालको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा प्रमुख अथिती साहेक प्रमुख जिल्ला अधिकारी खगेन्द्र मल्ल रहेका थिएभने अतिथि कार्यालय प्रमुख राजनितिक दलका नेता संगसंस्थाका प्रतिनिधि उपभोक्ताहरु र संरचारकमी गरि जिविसको प्राङ्गडमा झण्डै एक सय जना सहभागी थियो ।

आसनग्रहण भएपछि जिल्ला विकास समितिका योजना अधिकृतले शुभकामना तथा कार्यक्रमको औचित्यमाथी प्रकाश परेका थिए । कार्यक्रम विहान ११.३० बजेवाट सुरुभएर करिब ३ घण्टा संचालन भएको थियो । कार्यक्रममा सहजकर्तावाट सार्वजनिक सुनुवाईका आचारसंहिता वारे जानकारि गरेको थियो ।

सहजकर्ताले केहि भुमिका बाँधेपछि पुनह योजनाले आर्थिक वर्ष २०७२। ०७३ सालमा संचालीत जिल्ला विकासका कार्यक्रम र योजनाको बारेमा प्रस्तुतीकरण गरेका थिए । यसै विषय बस्तुका आधारमा रहेर छलफल तथा गुनासा टिकाटिप्पणी गरिएको थियो ।

- **प्रस्तुतीमा रहेका जिल्ला विकासका योजना तथा कार्यक्रम**

१ जिविस अनुदान तर्फका योजना र रकम
२ राजश्व बाँडफाँड तर्फका योजना र रकम
३ आन्तरिक आय तर्फ र पर्यटन पुर्वाधार तर्फका कार्यक्रम र रकम
४ अन्य कार्यक्रम तर्फ साना सिचाई । र्निबाचन क्षेत्रविकासका योजना , थप अनुदान तर्फका योजना , सामुदायिक विकास कार्यक्रम , दुर्गम क्षेत्र, उपाप, डिर्‌लिप, पुन र्निमाणका योजना , जलश्रोत उर्जा, ग्रामिणकृर्षि सडक, झोलुङ्गे पुल, बालमैत्रिक शासन , युएनफपिय, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय अन्तरगतका संचालीत योजनाहरुको प्रस्तुत गरिएको थियो ।

- **सार्वजनिक सुनुवाईमा उठेका प्रश्न र जिज्ञासाहरु**

१ योजनामा दोहरो खर्च भएको ।
२ योजनामा कमिसन लिने गरेको ।
३ सार्वजनिक सुनुवाईमा सरोकारवालाको उपस्थिती न्युन किन ।
४ राजनिकदल संग सहकार्यगरी योजना दिएको ।
५ योजनाको सम्पन्न नगरि भुक्तानि दिएको ।
६ जिल्ला विकास समिति र संसदकोषका योजना अनुगमन भएनन् ।
७ योजनाको सम्झौता आर्तिक वर्षको अन्तमा भएर रकम दुरुपयोग हुने गरेको ।

- **उठेका प्रश्न जिज्ञासा माथी अख्तियारी व्यक्तिको उत्तर**

१ **प्रश्नकर्ता** रमेश महर
प्रस्तुत कार्यपत्रको एक एक प्रतिलिपी चाहियो ?
उत्तरकर्ता स्थानिय विकास अधिकारी आत्मराम सत्यालले मातहतका कर्मचारी खटाएर कार्यक्रममा प्रस्तुत गरेको प्रतिवेदनको फोटोकपी गर्न लगाएर वितरण गरेको ।
२ **प्रश्नकर्ता देव खड्का**   कार्यक्रम औचित्य निभाउन मात्रै भयो ।
उत्तर स्थानिय विकास अधिकारी यो पहिलो चौमासीकको समिक्षा तथा सार्वजनिक सुनाई हो । यसलाई औचित्य निभाउन भन्नु भन्दापनि पद्धती बसाल्नु पर्छ ।
३ **प्रश्नकर्ता**   धर्मजंङ सिंह जनसहभागीता खासै भएन किन । यसपाली सम्झौता ठिटो गर्नु पर्‍यो ।
उत्तर स्थानिय विकास अधिकारी पहिलो चौमासीक भएकाले उपभोक्ताहरु आएका छैनन् । तर प्राप्त अख्तियारी र कार्यक्रमका बारेमा जानकारी दिदाँ यो जनमासमा पनि राम्रो सन्देश गएको छ । सुचना सार्वजनिक गरेकै हो ।
४ प्रश्न अर्जुन थापा एमाले पुर्व पार्टी अध्यक्ष यसपाली पहिलो चौमासीकमा नै सार्वजनिक सुनुवाइ गर्नु आफैमा सकारात्मक छ । अवको बाटो छिटो योजना सम्झौता गरेर काम अगाडी बढाउनु पर्छ ।
उत्तर थापा सरलाई धनयावद अब हामी यसपाली छिटैनै योजना सम्झौतागरि काम अगाडी बढाउने हो ।

५ प्रश्न कृष्ण खाती गैसस प्रतिनिधि पानकोट सेती नदीको पुल र्निमाणको काम कहाँ पुग्यो ।

उत्तर जिविस लेखाअधिकृत शेर बहादुर विष्टले पुलको काम ठेकदारले पेश्की लिएको छ तर काम नगरेको हुदाँ ताकेता पत्र पठाएको छ ।

६ प्रश्न दुर्गममा खाद्य डिपो पनि छैन नुन पनि पाइदैन चामल पनि छैन गोरख खड्का ।

उत्तर डिपो सार्न पहल भई रहेको छ ।

७ सुभाव योजनाहरुको डिजाइने स्टमेट पहिलेनै गर्नु पर्‍यो र योजनाको काम यसपाली छिटो सुरु गरौ दिल बहादुर सिंह नेकपा एकाले जिल्ला अध्यक्ष ।

८ सुझाव यसपालीको यो सार्वजनिक सुनाई ठिक छ अन्य विकासिय निकायले पनि यस्तो कार्यक्रम गर्नु आवस्यक छ एनेकपा माओवादी कलक बहादुर खड्का ।

९ सुझाव हिरेन्द्र नेपाली राप्रपा पहिलो चौमासीक भएक्ाले काम कम छ भएका योजनाहरु राम्रो संग बनुन ।

१० **प्रश्न** यसपाली सामाजिक सुरक्षा भर्ताको रकम किन छिटो निकासा भएन कलक खत्री गैसस प्रतिनिधि

उत्तर यसपाली सरकारले सामाजिक सुरक्षा भर्तामा रु पाँच सय थप्ने भन्ने भएकाले लगत लिन ढिला भएकाले ढिला भएको हो अव छिटै निकासा हुन्छ लेखा अधिकृत शेर बहादुर विष्ट ।

सकारात्मक पक्ष

प्रश्नकर्ताको जवाफ अख्तियारी व्यक्तिले चित्तबुझ्दो दिएका थिए ।

सुनुवाई कार्यक्रम सभ्य र मर्यादित रुपमा भएको थियो । केहि उठेका जिज्ञासामा सभाका अध्यक्ष तथा स्थानिय विकास अधिकारीले तत्कालै ध्यान आर्कषण भई कार्यक्रम सकिए लगतै सुझाव लाइ कार्यन्वय गर्ने प्रतिवद्धता गरेका थिए ।

सुझावहरु

चैमासीक प्रतिवेदन प्रतिलिपी अग्रीम वितरण गरेको भए अझै राम्रो हुने थियो ।

सार्वजनिक सुनुवाईको स्थान र सहभागीको बसाई व्यवस्थापन सवै एकै साईजमा बसालेको भए अझै राम्रो हुने थियो ,

प्रतिवेदक

सहजकर्ता पत्रकार जगदीश रोकाया र जगत खड्का